

няма съмнение, че самият Обстфелдер е срещнал някой човек от Балканския полуостров, който му е направил впечатление: в неговия очерк „моят българин“ придобива символично значение. Като образ той е именно духовно родствен на Тургеневия Инсаров — българинът, който е придобил значение за литературата на много страни, в норвежката литература между другото за писатели като Ибсен, Елстер и Обстфелдер. Тези писатели са търсили герой, но не винаги са го намирали в собствената си страна. Вместо това те били инспирирани от българина Инсаров.

Естествено е за мен да навляза в гореказаните литературни факти, в тази статия, написана по повод на това, че през 1969 г. навършват 25 години от освобождението на България. Професор Пантелей Зарев ме замоли конкретно да кажа няколко думи за моята среща със съвременната българска култура и литература. Нека читателите ме извинят, че сега ще ги занимава малко със себе си. Но като разкажа за какво аз самият съм писал, ще могат също да добият представа за собственото ми „мнение“.

От 1960 година досега публикувах редица статии за българската литература, особено за лириката в норвежки и скандинавски вестници и списания (вестниците „Фрихетен“, „Дагбладет“, „Арбейдербладет“ и „Верденс ганг“, списанията „Скандо-славика“ и „Виндует“). Писах за отношението на Вапцаров към Маяковски. Публикувах статии за Павел Матов, Лиляна Стефанова, Пеню Пенев, Божидар Божилов и Георги Джагаров. Работих върху една българска лирична антология, която вероятно ще излезе през 1970 г., в която има освен поемата на Гео Милев „Септември“ и стихотворения от Матов, Божилов, Левчев и Башев, за да спомена само няколко поети.

По мое мнение Божилов и Левчев са двата най-големи таланти в днешната българска лирика. Но последните десет години бяха в много отношения един богат период и аз срещнах много неща, които ме зарадваха в българските вестници и списания.

Вярвам, че ще направи сензация в целия свят, ако и съвременната българска поезия, особено лириката, стане по-известна в чужбина. Да се надяваме, че тя ще стане такава постепенно. Самият аз, според възможностите си, ще допринеса за това. Но като литературен изследовател аз се интересувам от културните и литературни връзки в течение на години. Например скоро моите статии за „Ибсен и Вапцаров“ и за „Ибсен в България“ ще излязат в литературното списание „Едда“.

СТРЕМИТЕЛЕН РАСТЕЖ

Виталий М. Озеров (СССР)

Стремителен растеж — с тези думи бих охарактеризирал развоя на литературата и литературната наука в Народна република България.

Пред нашите очи, с всяка изминала година българската литература завоюва все нови и нови идейно-художествени постижения. С какво тя ме привлича лично мен? В най-хубавите произведения разширяването на тематиката, задълбочеността на обобщенията, вниманието към психологията на трудовите хора са неотделими от чувството за исторически оптимизъм, от разбиране драматичността на борбата, от жизнелюбиви патос. Именно такова чувство ме обзе

мене, човека-неспециалист, но искрено обичаш българското изкуство, когато четях и препрочитях книгите на Д. Димов и Е. Станев, на Г. Караславов и К. Калчев, на Д. Талев и А. Гуляшки, на Д. Фучеджиев, Н. Хайтов и много други талантливии прозаисти. Това, което казвам, явно не се отнася само до прозата. През май тази година се проведеха Дни на българската култура. В Централния дом на литераторите четяха свои стихове Е. Багряна, Л. Стефанова, М. Исаев, Н. Зидаров. Тяхната поезия покори слушателите със силата и яркостта на чувството, свързано с дълбока философска мисъл.

Струва ми се, че това свързване, този синтез е признак на зряла, истински съвременна, действително прогресивна литература. Как ние, съветските хора, да не се радваме, когато българските писатели толкова смело и уверено проправят нови пътища в художественото творчество!

Не може да не ни радва и нещо друго: българската литературно-критическа мисъл прави твърде много, за да обобщи опита от строителството на социалистическата култура, критически да оцени постигнатото, да разгърне широко настъпление срещу идеологическите противници. Знаем, че нашите колеги не във всяко отношение са доволни от своята работа, но тяхната неудовлетвореност идва от желанието им да направят още повече и по-хубави творби. А залог за осъществяването на това желание са сериозните и умни трудове, които излизат в София: по социалистическа естетика, по методология на литературознанието, по история и върху днешното състояние на българската и световната литература. Не малко забележителни изследвания публикува и списание „Литературна мисъл“.

Но въпросът не се отнася само до броя на литературоведческите изследвания. Убеден съм, че идеологическото настъпление може да се води само когато смело вървиш напред, пръв поставяш появилите се в живота проблеми и се стараеш да ги решиш творчески в духа на марксизма-ленинизма. Такъв подход към научните задачи отличава редица български учени — ония, които се борят за изучаване на широк кръг естетически проблеми, поставени на днешен ред от сегашния етап в развоя на изкуството. Говорекий в тая насока, не мога да не спомена с най-дълбоко уважение такъв крупен мислител на съвременността като Тодор Павлов.

Като приветствувам в тези тържествени дни нашите приятели и братя — българските литератори, от душа ми се иска да им пожелаем нови и нови успехи в изпълнението на най-голямата мисия, която ни възлага на всички нас историята — изграждането на изкуството, което ще бъде нова крачка в художественото развитие на човечеството.

НЯКОЛКО ДУМИ ЗА БЪЛГАРСКАТА ЛИТЕРАТУРА И КУЛТУРА В РУМЪНИЯ

Валентин Дешилу (ССР)

Общо взето, стойността на духовната култура на човечеството се мери посредством големите европейски езици. За съжаление, така стоят нещата до голяма степен и в наши дни, и често пъти имената на големи творци остават под праха на забравата или в най-добрия случай биват изтъквани с доста значително закъснение.